

Til Barne- og likestillingsminister Linda Hofstad Helleland Kolsås 14.8.2018

Manglende lyd av barnelek - og smarttelefoner som er frisluppet

Dette er om et problem som opptar meg sterkt. Jeg hadde en god oppvekst like ved en skog, med minner derfra og utemiljø ellers; med lek og utvikling av sosiale ferdigheter med barn i nærmiljøet. Husker at vi ofte spurte foreldre om å være ute "litt lenger" på kvelden - og her er poenget: Er det slik nå?

Jeg var i et selskap i fjor og opplevde noe som jeg ikke kunne forestille meg: I et rom stod det et piano. Noen barn i under skolealder satt i rommet med sine mobiler, dypt engasjert i noe på skjermene. Jeg spurte dem om de hadde spilt piano før. «Nei» svarte de - og da tenkte jeg at så ble det vel fart i dem for å prøve det fine pianoet, som stod der med sine spennende tangenter. Det skjedde ikke; det at de valgte bort mobilene en liten stund! Jeg spurte derfor videre om de hadde lyst til å prøve å spille på pianoet. «Nei» var svaret! Da skjønnte jeg en hel del mere om hvor alvorlig dette er - og som jeg har sett mere av i år - også mer ute, når barn går til og fra på veien, med nå blikket festet på mobilene.

Min konklusjon: Mobil og nettbrett, og annen PC- eller skjermbruk inkludert, er for lite kontrollert i bruk, og i altfor stor grad sluppet fri til barnas egen begrensning av bruk, på det som i utgangspunktet er flott, ny teknologi. Foreldre kan også ha problem med å sette seg inn i komplisert teknologi og et stort mangfold av programmer for dette; nok til å sette grenser for bruken. Jeg tror jeg vi kan få en alvorlig høy regning for dette etterhvert. For barn kan jo det være fatalt i det jeg tenker kan være i en sosialt hemmende virkning, når også de blir værende for mye inne - og av denne grunn tror jeg det er blitt mye stillere ute i Norge. Barneleken har stillnet. Jeg har snakket med foreldre rundt i landet som opplever det samme. De eldre barna er heller ikke der for å vise yngre hva spennende uteleker (også en del kulturarv i dette) og annet verdifullt samvær kan bety utendørs for barna. Den voksenstyrte idrett og annen uteaktivitet er vel fortsatt der, men «frilek», og det å finne på noe selv som jeg synes er det viktige her, er det som synes å ha blitt en mangel.

På jobben min ved Universitetet i Oslo, mangler vi kanskje en Åse Gruda Skard, eller en av de andre kjente barnepsykologene fra "gamle dager"? - når det er ekstra bruk for dem?

Når jeg skulle arrangere [en foredragskveld](#) om problem med databruk for barn og ungdom var det en av forskerne på Psykologisk instituttet som heldigvis anbefalte moren sin; Ragnhild Bjørnebekk, som er forsker ved Politihøgskolen. Dette var spesielt for å få vite noe om utvikling av voldelighet og mangel på empati hos dataspillende barn og ungdom. Mange av spillene har jo stort sett gått ut på å skade eller drepe motstanderne i spillet!

Mange barnehageansatte jeg har snakket med er også fortvilet over hva som skjer. Forskning i hvordan barnehagene har utviklet seg med ny teknologi, synes jeg er viktig her. Noen «teknologientusiaster» (som også jeg kan være...) har ikke helt klart for seg om flere sider ved hvordan ny teknologi kan brukes eller «misbrukes».

Kanskje er det også nødvendig å bestille mer forskning på dette om f.eks. omfanget og tidsbruk av mobiler og ellers skjermdingser... Det jeg synes er spesielt viktig her; foreldrenes oppfattelse av situasjon, kan også bli mer kjent gjennom forskning, og tydeliggjøre alvoret i situasjonen - et alvor som grunnlag for å handle mer bestemt også fra foreldrenes side, i tråd med en hjelp fra departementet og dermed skolene i dette.

Til slutt et konkret forslag/spørsmål: Kan dere undersøke muligheten til å få skolene med på, i første rekke: Ingen barn under 10 år får ta med mobil på skolen. Jeg tror en del foreldre vil "puste lettere" av dette, og har også spurt en del av dem om hva de mener om et slikt forslag. Jeg har bare fått positiv respons så langt.

Aftenposten hadde forøvrig en leder 11. august med overskrift; «Nei til nasjonalt mobilforbud i skolen» som jeg synes var svakt argumentert i forhold til problemets størrelse.

Håper dette kan være noe til bidrag for Barne- og likestillingsministerens arbeide!

Vennlig hilsen
Lasse Moer

Høgåsveien 14, 1352 Kolsås
Mob: 90 51 72 01